

טורי בוציקיס ליאון
102128

בן רבקה ומשה

נולד ב- ה' מרחשוון תרפ"ו 26.10.1925

התגייס לצה"ל בינואר 1951

שרת בחטיבת גולני

נפל ב- כ"ו ניסן תשי"א 2.5.1951

בקרוב על תל-מוטילה.

בוציקיס ליאון

בן משה ורבקה. נולד ביום ח' במרחשון תרפ"ו
(26.10.1925) בבוטושני שברומניה. סיים את
לימודיו בבית-ספר תיכון. עלה לארץ בינואר
1951 ובאותו חודש התגייס לצה"ל. לא עברו
בלתי אם חמישה חדשים וביום כ"ו בניסן
תשי"א (2.5.1951) נפל בקרב בשפך-הירדן ליד
הכנרת. הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות
הצבאי בחיפה.

זכור ליום נפילתו ביום (2.5.1951) נפל
לקרב בשפך-הירדן ליד הכנרת. הובא
למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי
בחיפה.

מהלך הקרב על תל-מוטילה

קרב תל-מוטילה נחרת בזכרון הלאומי כ"מיני" מלחמה, אשר בגינה שלמנו מחיר יקר. למרות הנצחון שהושג – נותרו קואבים ואבלים.

נדמה לי כי עד היום הזה, לא כולם מבינים מה בדיוק קרה במוטילה. אנסה, לכן, לגלל את הידיעה, תוך התייחסות רחבה יותר לארוע, לחשתלשלותו, תוצאותיו ולקחיו.

כידוע, תל-מוטילה היה אחד משלושה אזורים, אשר בהסכם שביתת-הנשק עם סוריה, נקבעו כאזורים מפורזים. הסורים, אשר הפרו באורח כמעט שיטתי את ההסכמים, השתלטו על אזור חמת נדר (הדרומי שבאזורים המפורזים) ואח"כ ניסו לקבוע עובדות גם באזור המרכזי, החולש על שפך הירדן.

כוחות של החטיבה המרחבית שלנו ניסו לסלק את הפולשים, ללא הצלחה. ישראל לא הסכימה ליותר על השטח, הן בגלל חשיבותו האסטרטגית והן מפאת העקרון. מי שתקע יתד במקום זה שלט למעשה על מקורות המים של ישראל. והנה, כאשר הכוחות המרחביים אבדו את השליטה, נקראה חטיבת "גולני" לסלק מן השטח את הייאוורחים" חבלתי קרואים. במשימה השתתפו כוחות מגדוד 13, גדוד 21 וקורס המ"כים החטיבתי. צריך להודות כי חווינו שורה של תקלות, חלקן אובייקטיביות (קלקול קיבה המונוי של היחידה התוקפת) וחלקן סובייקטיביות (כגון: הפגזת הכוח המסייע על הדרג המסתער שלנו), חוסר תאום בין הכוחות ונאמרו את האמת, גם רמת לחימה ירודה. כל אלה חברו יחד ויצרו מצב קשה מנשוא. היינו על סף כשלון. ורק בזכות התעקשות, דבקות במטרה ומהלך טקטי נכון (הפעלת קורס המ"כים אשר הופיע באיגוף דרומי עמוק) שונו פני המערכה. הכוחות הסורים אשר הכירו יפה מאד את פני השטח הסלעי, נצלו כל קפל קרקע וכל אבן, שחקו את כוחותינו ובמשך שעות רבות ידם היתה על העליונה. הם שלמו מחיר יקר ואבידותיהם היו כבדות, אך בה בשעה הם הסבו גם לנו נזקים ופגעו בלוחמי החטיבה פגיעות קשות.

בסופו של הקרב מנינו עשרות הרוגים ופצועים של כוחותינו.

צריך לציין כי מבחינה מסויימת, ידינו היו כבולות, כי בגלל היות שדה הקרב שטח מפורז, לא יכולנו להביא לידי ביטוי את מלוא כוחותינו. למשל, – לא קבלנו אישור להפעלת חיל-האוויר. רק בשעה האחרונה, כאשר הפור כבר נפל והשטח כבר טוהר, כמעט כולו, הסכים הפיקוד העליון להפעיל מטוס שעבר בטיסה נמוכה, ביעף "יבשי" מבלי לירות או להפגין את האויב.

נכון, הרגשתנו היתה כבדה. אמנם השגנו את היעד ומלאנו את המשימה, אבל, המאמץ היה רב והמחיר יקר.

אם לסכם את הפעולה מנקודת מבט אובייקטיבית, צריך להדגיש שהמאזן הכללי היה חיובי. הכוחות הלוחמים, מפקדים וחיילים כאחד, גילו מידה רבה של דבקות במטרה, התעקשו לכבוש את היעדים ולא הרפו.

צריך לזכור כי בתקופה החיא רבו המקרים שיחידות צה"ל (מחטיבות אחרות), גילו צרנגים גורליים מידה רבה של חולשה ונסוגו בלי למלא את המשימה, שהוטלה עליהם. נקודה נוספת, הראויה לציון היא, שעל אף חתנאים הקשים והמכונות שספגו הכוחות המסתערים, לא התדרדרו למצב של דמורליזציה. מצועים והרוגים פונו תחת אש בצורה מסודרת, אספקת התחמושת והציוד – התנהלו כראות ורוחם של הלוחמים לא נשתבשה עליהם. חיו חרבה גילוויים של אומץ ל"ג אישי והעיקר: השטח נשאר בידינו, מאז ועד היום.

חטיבת גולני לא צריכה להתגייש בקרב מוטילה, החיילים התחשלו והמפקדים למדו את הלחם והפיקו ממנו תועלת עתידית. לא נפדו נשאר "גולני" בסדר הפוחות הסדיר מאז מלחמת השחרור והיתה לחטיבת החי"ר היחידה שלא פורקה.

קרב מוטילה היה אבן דרך חשובה בגלגלנו, תמרוז שציון שלב עקוב מדם, אך געל עוף רב לכלונו.

אני מצדיע ללוחמי מוטילה ומרכין את ראשי לזרם של תומלים.

אלוף (מיל.) מאיר עמית
ניסן תשנ"ו

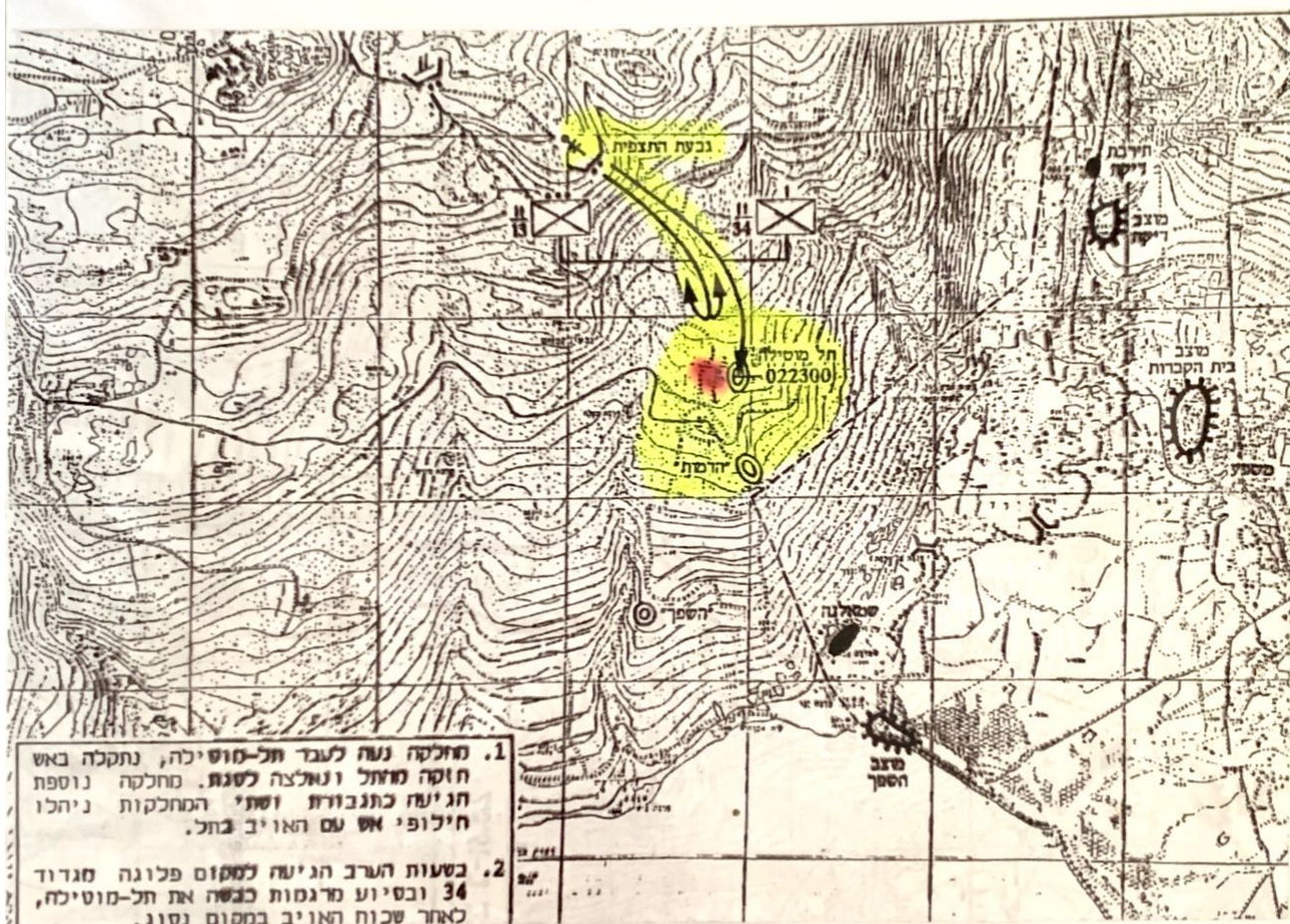
תמונות בילדותו

תמונות במהלך השירות הצבאי

מקום הנפילה של ליאון

אנדרטה לזכר נופלי קרב תל אל-מוטילה

האנדרטה ממוקמת באזור שהצפית המרשימה ממנו כוללת את אתר הקרב של תל-מוטילה לעבר מוצבי ה"שפך" וה"דמות", וכן נוסף הקסום של הכנרת ושכך חידן. ולמעשה על מקורות המים שחיו לאז ומתמיד סלע מחלוקת בינינו לבין טוריה.

בכניסה לאתר, מקדם את מני הגאים סיפור הקרב - יצוק מברונזה.

מניפת הרחבה הולכת ומתכנסת לקראת עמוד האנדרטה. אבניה המשתלכות הכהות מזכירות אבן בזלת מקומית.

עמוד האנדרטה עשוי משתי אבני בזלת מקומית. "סדק" החיבור ביניהם מצביע על שבירת קו החיים. העמוד מתפרץ מבסיסו בטון חרוט, המופרד לוח של הר נעש, ומסמל שהאמת והתקווה יפרצו תמיד לאור.

על העמוד מקובעים, ביציקת ברונזה, המילה "זכר" וכן כתובות אש.

על הבסיס מלובלים שמות 41 חלוצים בקרב - יציקים מברונזה.

הבסיס מחופה באבן בחירה, שנועדה להיות נלחץ לבצע הברונזה הכהה, ולחדוש את השמות.

אדריכל אילנה יתב
תני 1997

הספד ממפקד היחידה

אמן נהדו!

ביום 20.12.2020 הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

אלפי הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

הוצעו לך להגות את פקדי מוס
אם אתה - יוצא חוץ בלי היגיון את גדולת הישועה
עני הכולל ה. וצ'ק'ג

**לזכרם של החיילים המפקדים
שנלחמו ונפלו בקרב על כיבוש
המוצבים "תל-מוטיבה" ו"הדמות".**

אתם - חיילי הכלוגה שלום חדשים
שזה עתה הגעתם למולדתנו מארצות פורה,
יוצאי תימן, מגדלי זקן ופיאות מסולסלות,
יוצאי מרוקו, אלג'יר, וטוניס.
בנים, אחים - וצני משפחות של
אחינו שרדי השואה מאירופה
טרם ידעתם שפת ארצנו - עברית
וטרם הספקתם להכיר שירה וגיפית.

אתם - הלכתם אחרינו המפקדים הפשיתם
את כל המוטל עליכם -
למרות: שזו היתה התנסותכם הראשונה
בקרב ממש, קרב לילה מר וקשה.
למרות: היותכם עייפים לאחר צעידת לילה
ארוכה ומייגעת בדרכנו אל היעד
באייר החם והמחניק
בסדרון האיום והמבחיל שנדף מפני
הפחד שנקבו בשטח מזה ימים.
למרות: היותכם עמוסים למכביר בתחמושת
וציוד אחר הנחוץ ללחימה ולהתבססות
שלאחריה, נפילות ומעידות אין סוף
ביטח לסלעי הבולטת השחורים שבשטח קשה זה.

לא הפיתם עורף לאויב - למרות המטחים
המבחילים של הפגזים וסטור עיינים
מירי המרגמות והתמצצות הרימונים,
בהם הירבה האויב להשתמש.

אחרינו ואיתנו התקדמתם ביטח לחברכם
הפצועים ששכבו סביבנו, ממלמלים הריעות
תפילות ומחכים לפעמים משדה הקרב.

דל היה הנשק, אמצעי הקשר, ציוד לחימה
וחבישה שהיו לנו בתקופת החטא
בשחר היותנו למדינה ולצבא.

עקשנותכם בקרב ודבקותכם במטרה
גרמו למגישת האויב וכיבוש המוצבים,
יחידים באיזור זה מהם שלטו
על עמדות האויב עד למלחמת ששת הימים
בה כבשנו את כל רמת הגולן.

אתם קידשתם את טיטמת "אחרי" המאמינות
כל לחימי צה"ל מני אז - ועד היום.

נוחו בשלום על משכבכם ונעמו לכם נוח
רגבי אדמת מולדתנו - ישראל.

בשמי ובטח חבריכם לנישק, שרירי
המלחה מצדיעים אלו למצדיעים.
(אלי"ם מיל) אל סלעי המצודה)
מפקד הפלוגה

כתבות מהעיתונים באותה תקופה

ידיעות אחרונות

עתון הקרב של ארצות ישראל

יום שלישי 21 במרץ 1945

ידיעות על עין-גב - שקט בחולה כדורי הסורים בגעו בבתי ובבית הילדים - אך איש לא בגע

... (מאמר מתחיל) ...

מעריב

יום א' 21 במרץ 1945

הסורים גורשו בקרב פנים-אל-פנים

נכבשה הפעדה הסוריה באזור המזרחי בהתקפת נגד ונלקחו שבויים הנחקרים

... (מאמר מתחיל) ...

חידשו יריותיהם על עין-גב

בניחום בת-הילדים - לא היו אבידות - שקט בשדה-הקרב ובאזור החולה

אבן תובע ושיבה דחופה של מועצת הבטחון

עוקבה למרחק מלחמה אם המערכה לא יתעצב

... (מאמר מתחיל) ...

מחר, אני אהיה כה רחוקה
אל תחפשו אותי
מי שידע למחול -
ימחל לי על אהבתי
הזמן ישקיט הכל
אני הולכת לדרכי
זה שאהב אותי ישוב לשדותיכם -
מן המדבר
והוא יבין - אני חייתי בניכם
כמו צמח בר

היו, היו ערבי געגועים
היו ימים טרופים
היה כאב חבוי
ורגעים מכושפים
אני אזכור מבט
מגע ידיים בכתפי
אני אהיה לצל חולף בשדותיכם
לסוד נסתר
היו שלום, אני חייתי בניכם
כמו צמח בר

אני רוצה לפקוח את עיני
לצמוח לאיטי
הרביתי לחלום
החלומות טרפו אותי
רציתי לנחם
אבל מרדה בי תשוקתי
היה מקסים ילדות. היתה גם סערה
בזרועותיי
אני יודעת, שהדליקה אש זרה
את לילותיי